

Jakten på ”Kari” av LA9HDA, Hjørdis og LA5EAA Per. Research LA9LT Hans Sæthre.

Det er sommeren 1994. Hjørdis og jeg har snakket flere ganger om å legge turen innom Torneträsk for derfra å gå på tur inn i fjellet fra svensk side og nordover mot Altevann på norsk side. Hensikten med dette var å lete etter restene av en etterretningsstasjon fra siste krig som ble kalt for ”Kari”. Med oss har vi en del utstyr for turen og to hunder. Det er to Border Collier som lyder navnene Ringo og Micha. Vi har med oss soveposer som skal tåle temperaturer ned mot minus tyve grader, fjelltelt, nok med klær, proviant, fiskeutstyr, kart og kompass. I tillegg til dette hadde vi med oss radioutstyr for VHF og HF. Med andre ord hadde vi forberedt oss godt. Den nordnorske naturen er en mektig vert, og fjellvandring her kan ikke sammenlignes med fjellvandring på Hardangervidda, med betjente hytter i passe dagsetapper, med treretters middag. I den nordnorske fjellheimen må du selv sommertid ha med deg nok klær til en vintertur siden været kan snu og forverres uten forvarsel.

Fredag 5. august kommer vi fram til Torneträsk jernbanestasjon. Vi prøver å få kontakt med Ove Niia på jernbanestasjonen, som jeg har hatt kontakt med tidligere. Vi treffer hans kone som kan fortelle at han er i fjellet og leter etter rein. Hun regner ikke med at han er tilbake på flere dager. Men hun ringte en annen person på stedet Laimoluokta som ligger på nordsiden av Torneträsk, for å høre om han kunne frakte oss over sjøen. Vi avtaler å møte ham på brygga om en time. Ved 15:00 tiden bærer det over Torneträsk i en liten motorbåt. Ved 16:00 tiden starter vi på turen med å gå oppover og innover i fjellet. Forut for dette hadde vi en prat med Johan Gaup i Laimoluokta. Han pekte ut et område på kartet hvor vi burde lete etter ”Kari”. Nord for Torneträsk har grensen en østlig retning. Et par kilometer før grensen bryter av og går nordover igjen finner vi riksrøys 277 A. Vi slår leir like ved riksrøysa inne på norsk side av grensen. Her setter vi opp teltet, rigger antenne for HF og går til ro. Lørdag 6. august finner vi stasjonen, eller rettere sagt, restene av den.

Denne historien begynner med vårt bekjentskap, senere vennskap med Hans Petter Faye Thilesen i midten av 1980-årene. Jeg husker ikke helt, men jeg mener det begynte med at vi hadde kontakt med hverandre på radio, siden vi begge var radioamatører. Han hadde signaturen LA3CA. Jeg fikk fort forståelse av at hans hovedinteresse var radioteknikk generelt, med antennteknikk spesielt.

Første gang jeg traff Hans Petter personlig, var på et møte som Kongsvingergruppen av NRRL arrangerte i Morokulien på grensen mellom Norge og Sverige i nærheten av Magnor. Jeg mener dette må ha vært i 1987. Hans Petter deltok på møtet for å holde foredrag om sine antenneeksperimenter, og han foredro om sin krysskoblede dipol spesielt. Jeg husker at han begynte foredraget med å ta fram en liten bunt med tynn koaksialkabel fra lommen, og mens han holdt denne i hånden, uttalte at dette er en dipol antenne for 80 meteren. Jeg tror de fleste ble forbauset, siden en slik antenne måtte omtrent være 40 meter lang for dette frekvensbåndet, hvis han ikke hadde gjort et eller annet som gjorde den fysisk kortere. Den var 40 meter, men laget av tynn koaksialkabel.

Vi kom i kontakt med hverandre og utvekslet erfaringer rundt dette med antenner. Hjørdis og jeg hadde samme året bygget hus på Årnes, og ville sette opp antenner for amatørradio. Det første som kom i tankene var å sette opp mast med beam antenne. På grunn av økonomien etter husbyggingen fant vi fort ut at vi måtte finne på noe rimeligere. Først ble en Fritzel vertikal som vi hadde benyttet i Oslo montert, senere dipol antenner laget av koaksialkabel med hjelp av Hans Petter. Det ble hengt opp fire slike antenner, og de viste seg å være ganske effektive.

Det som forundret meg mest, var at en del av bakgrunnsstøyen ble borte. Men når jeg tok inn et signal var dette sterkt og klart. Signalrapportene på våre egne signaler var også svært bra. Vi var også noen ganger på besøk hos ham i Brattlia i Hurdal hvor han benyttet mye av tiden til sine antenneeksperimenter. Noen ganger, når tiden tillot det, hjalp jeg ham også med disse. Et av eksperimentene husker jeg svært godt. Vi hadde hengt opp en av hans krysskoblede antenner, som hadde matepunkt ved bakkenivå, men enden hang ca. 20 meter over bakken. Antennen skulle etter beregningene stråle syd vest. Jeg koblet til en liten QRP tranceiver hvor senderen ga ca. 2 Watt. Etter å ha kallet CQ noen ganger, fikk vi svar fra FY/DJ0PJ som befant seg i Fransk Guiana, rapporten var 579, ikke dårlig med 2 Watt!

Hans Petter pleide å gjøre notater om alle sine antenneeksperimenter. Hvor disse er nå, vet jeg ikke. Det er synd hvis de har gått tapt.

Etter hvert som vi ble bedre kjent med Hans Petter ble vi også klar over at han var krigsveteran. Selv valgte han å snakke minst mulig om dette. Men ved en anledning viste han meg noen sort-hvitt fotografier som han hadde tatt i 1943. Hans Petter hadde deltatt som SIS-agent og opprettet en radiostasjon ca. 600 meter inne på svensk territorium ved Torneträsk i 1943. Etter å ha snakket litt om dette våren 1990, uttalte Hans Petter at det kunne vært morsomt å se det området igjen. Vi ble enige om at vi skulle slå oss sammen og ta turen som en del av ferien til sommeren.

Det gjorde vi også, utstyrte oss med telt og campingutstyr og dro nordover. Vi kjørte gjennom Sverige, og etter å ha vært på tur i tre dager nådde vi Narvik. Grunnen til at vi dro dit var at vi måtte proviantere, samt skaffe oss kart over området vi skulle inn i. Det ble også avgjort at Hjørdis skulle reise videre med fly til Andenes for å besøke sin mor, mens vi dro tilbake til Torneträsk.

Brattlia i Hurdal hvor Hans Petter, LA3CA bodde. Foto Hans Sætre

I tillegg til nødvendig fjelltelt, soveposer og annet utstyr hadde vi også med oss en amatørradiostasjon for kortbølge som vi hadde planlagt å kjøre på en 12 Volt blyakkumulator. Vi hadde også med oss en del antennemateriell. Avtalen med Hjørdis var at hun skulle forsøke å kalle på oss ved 12:00 tiden hver dag fra en radioamatør som bodde i nærheten av hennes mor. Selve turen har jeg beskrevet i dagbok som gjengis her.

Dagbok juni – juli 1990.

Onsdag 27.06.90

Vi ankom ved 21:30 tiden etter tre dagers tur gjennom Sverige til Björkliden ved Torneträsk. Stedet ligger ikke langt fra grenseovergangen ved Bjørnefjell. Tok et par fotografier med pentaxen, men batteriene som styrer automatikken var utladet. Vi snakket en del sammen om hvordan vi skulle finne stedet Hans Petter hadde vært på under krigen. Han ble droppet et sted i nærheten av Leinavann i november 1943. Ca 14 dager før dette skjedde var han sammen med Nordahl Grieg i London. Han ble borte i et bombetokt over Berlin i samme tidsperiode. Selve fallskjermdroppet har Hans Petter selv beskrevet i siste nummer av tidsskriftet Amatørradio. Droppet var vanskelig og det tok to dager før han fant folkene fra gammen. (Har senere hørt stedet omtalt som KARI). H. P. Var stasjonssjef her i ca. et år. Det er nå snart 47 år siden dette skjedde og H. P. og jeg har snakket om å ta denne turen i snart to år. Vi besluttet å reise til Narvik neste dag for bla. å finne kart over området. De navnene vi må se etter er foruten Altevann og Leinavann på norsk side, et sted noen km. inne på svensk område som heter Kattewuoma.

Torsdag 28.06.90

Vi forlot Björkliden ved 11:30 tiden og passerte Bjørnefjell noe senere. Etter at vi hadde passert riksgrensen stoppet vi ved et krigsminnesmerke. Det viste seg at det var et minnesmerke over 168 jugoslaviske krigsfanger som hadde blitt henrettet her. Vi ankom Narvik ved 13:00 tiden, deretter dro vi til posthuset og en bokhandel. Etter litt leting fant vi de kartene som vi skulle ha tak i. Hjørdis reiste

videre med fly fra Narvik til Andenes. H. P. og jeg dro tilbake over Bjørnefjell til jernbanestasjonen Torneträsk. Vi mente at det burde være mulig å få båtskyss til et sted i nærheten av Kattewuoma. Etter at vi kom fram til båtaustene ved Torneträsk, kom vi i snakk med en mann som mente vi burde ta kontakt med Olle Niia.

Han har en stor båt, sa han, og pleier å sette folk over sjøen. Vi forsøkte å få kontakt med ham på jernbanestasjonen der han bor, men det var ingen hjemme. Vi bestemte oss for å prøve igjen neste dag og avsluttet med å sette opp fjelltellet i småskogen og inntok et enkelt måltid. I dag var det et nydelig vær med mye sol.

Fredag 29.06.90

Vi startet etter frokost med å dra opp på jernbanestasjonen igjen, der traff vi Niias kone og hun ringte etter ham. Etter en times tid hentet hans sønn Owe oss i en forholdsvis stor passbåt. Den som var mest skeptisk til dette var hunden Micha som aldri hadde satt sine fire labber på et båtdekk tidligere. Turen over var unnagjort på kort tid. Etter at vi hadde kommet over til andre siden, dro vi videre i Niia's gamle Volkswagen-buss. Det er en brukbar grusvei på denne siden av sjøen, men den har ingen forbindelse med det øvrige veinettet i Sverige. Vel framme i Kattewuoma kjente H. P. igjen huset til handelsmannen Hjalmar som som han hadde hatt mye kontakt med under krigen. Det viste seg at de norske kurérene benyttet et hus der til overnatting når de var på gjennomfart. Handelsmannen skaffet også SIS-folkene forsyninger. KARI lå på svensk side av grensen i full forståelse med den svenske etterretningstjenesten. Etterpå gikk turen videre til stedet Laimoluokta hvor vi traff en del mennesker og ble bedt inn på kaffe og smörgås. H. P. dro kjensel på en eldre kvinne i huset. Hun fortalte at hennes bror hadde vært kurér for KARI en tid. Vi traff også han og en annen mann som H. P. mente han kjente igjen. Kvinnens bror fortalte oss hvor vi skulle gå for å finne igjen tuftene etter den gamle gammen. Etter å ha tatt farvel med de gjestfrie menneskene, tok vi oss oppover i småskogen med en ganske tung bær. Det "pissregnet" hele tiden, og da vi nådde området vi skulle gå innover i, støtte vi på et område med store steinrøyser og vi mistet stien. Vi havnet for langt mot nord og gikk deretter noe østover igjen til vi fant en bekk. Vi slo da leir, vi kunne også se Leinavann slik at vi visste at vi var på norsk område. Det viste seg, når vi hadde pakket ut, at det hadde trengt mye fuktighet inn i soveposer etc. Det ble en del frysing til vi fikk på oss tørt tøy. Vi hadde lite mat med oss, så vi bestemte oss for å rasjonere. Det ble et stykke brød til hver (også Micha) og en ostebit. Deretter tok vi en kopp vann og et par sigaretter.

Lørdag 30.06.90

Natta var for jævlig for å uttrykke dette på godt norsk. Vi hutret oss igjennom den nordnorske fjellnatten. Det kan ikke ha vært mer enn tre til fire grader på utsiden av teltet. For å holde oss tørre og noenlunde varme, trakk vi regntøyet på utsiden av treningsdraktene før vi la oss i de fuktige soveposene. Micha sov i en hule under et tre. Været denne dagen var opphold, men skyet. H. P. fikk tørket noe never og med mye besvær fikk han til slutt tent et bål. Jeg gikk samtidig i gang med å henge opp en dipolantenne siden vi hadde med oss radioutstyr. Antennen fikk en høyde over bakken på ca. 3 meter i matepunktet og som matekabel benyttet vi flatkabel. H. P. fnyser litt av denne antennetypen, men må innrømme at den kan være brukbar i nødsfall. Etter å ha fått matekabelen

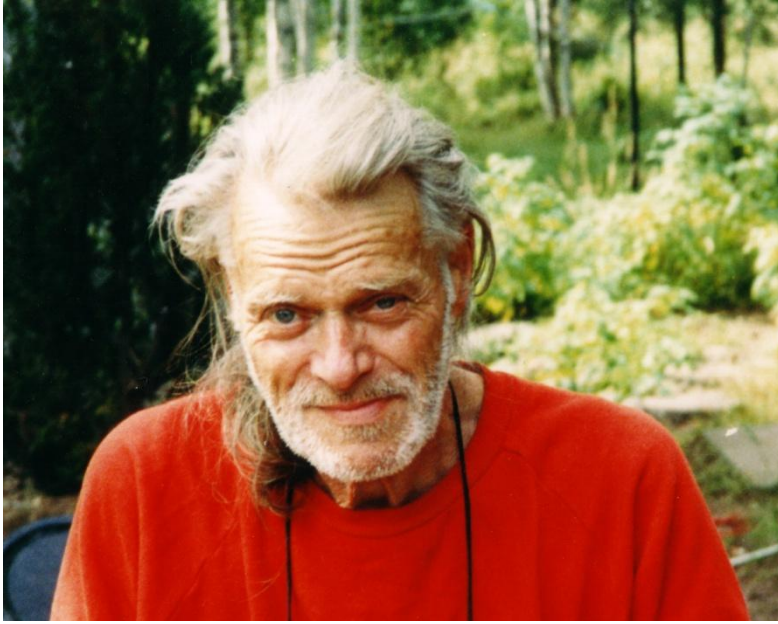
inn i teltet går vi i gang med å koble til antennen og radiostasjonen, en Yaesu FT77S med 10 Watts sender. Vi slår på 80m. Men den virker helt død. Kun et svakt RTTY signal kan høres på 3.780 MHz. Vi slår på senderen men får problemer med pulserende høyt SWR. H. P. kommer igjen med noen tørre kommentarer om antenntypen. Jeg vrir i sammen endene på matekabelen og kobler dette til antenntuneren som random wire. Det funker! Vi kjører første CW QSO med en svensk amatør SM2KQW, han med et signal på 569, rapporten tilbake er 449 vy svak. Etterpå skifter vi frekvens til 3.700 MHz og kaller CQ. Plutselig kommer et svakt signal, LA5EAA dette er LA9IC/P. Det viste seg at Eivind var på fisketur i fjellene ved Sulitjelma. Med seg hadde han en MIZUHO QRP, hva slags antenne han benyttet, vet jeg ikke. Han ga oss rapporten 59. H. P. ler og sier ja ja. Etterpå går vi på rekognosering for å fastslå vår egen posisjon. Det viste seg at vi hadde gått lenger inn på norsk område enn vi først trodde, ca. 1,5 Km. Etter å ha gått en stund ser vi et gult merke i det fjerne, og konstaterer at dette må være riksøys 277A og vi kan tydelig se grensegaten. Vi går helt fram til riksøysa og H. P. kjenner den igjen, den er datert 1930. Etterpå beslutter vi å gå tilbake til leiren og flytte denne nærmere riksøysa, for etterpå å lete etter tuftene etter gammen. Vi er tilbake der vi først slo leir ved 16 tiden. Vi slår på radioen igjen for om mulig å få gitt beskjed til Hjørdis på Andenes at vi er i god behold. Vi får først kontakt med LA9MGA og LA2WHA, deretter kommer LA7NP inn, som befinner seg på Andøya og han lover å ringe. Tilbake ved riksøysa igjen slår vi leir på nytt. Antennen kommer opp igjen, men bare 2 m over bakken denne gangen. Vi forsøker å finne tuftene etter gammen, men negativt. Etter all letingen koker vi te av bjerkeblader, det smaker faktisk godt sammen med honning. Dessverre blir det enda en natt med frysing og H. P. blir dårlig. Vi sovner ikke før utpå morgensiden.

Søndag 01.07.1990

Da vi kom ut av teltet var det nydelig vær. Varmt og sol fra en skyfri himmel. Det blir ikke tid til mer leting. Avtalen med Owe Niia var at han skulle frakte oss tilbake over Torneträsk i dag. Vi pakker sammen og tar noen fotografier rundt riksøysa og begynner på nedturen inn i Sverige igjen. Turen ned synes faktisk hardere enn turen opp. Det skyldes nok varmen, myggen og de små rasjonene de siste dagene. Jeg forbanner tyngden av transceiveren og akkumulatorene. Det hadde vært fint å ha en liten HF transceiver med noen bånd og en 4 – 5 Watt ut. Jeg bestemte meg der og da for at en slik skal jeg ha om jeg må bygge den selv. Når vi når Laimoluokta ved 16:30 tiden, er det ikke et menneske å se. H. P. er utslitt, så vi bestemmer at han skal bli igjen mens Micha og jeg går de siste kilometer til Kattewuoma for å få tak i Olle Niia. Jeg må innrømme at denne strekningen fortoner seg lang selv om det kun er noen kilometer. Etter en stund treffer jeg Niia, vi henter H. P. og bagasjen. Tilbake i Kattewuoma treffer vi landhandlerens yngste sønn, det blir tid til en liten prat før båtturen over Torneträsk.

LA5EAA Per

Etter å ha kommet tilbake til Torneträsk og ha lastet opp bilen kjørte vi til Andenes hvor vi ble noen dager for å fiske. Selv om vi snakket om det mange ganger ble det aldri til at vi gjorde turen om igjen.

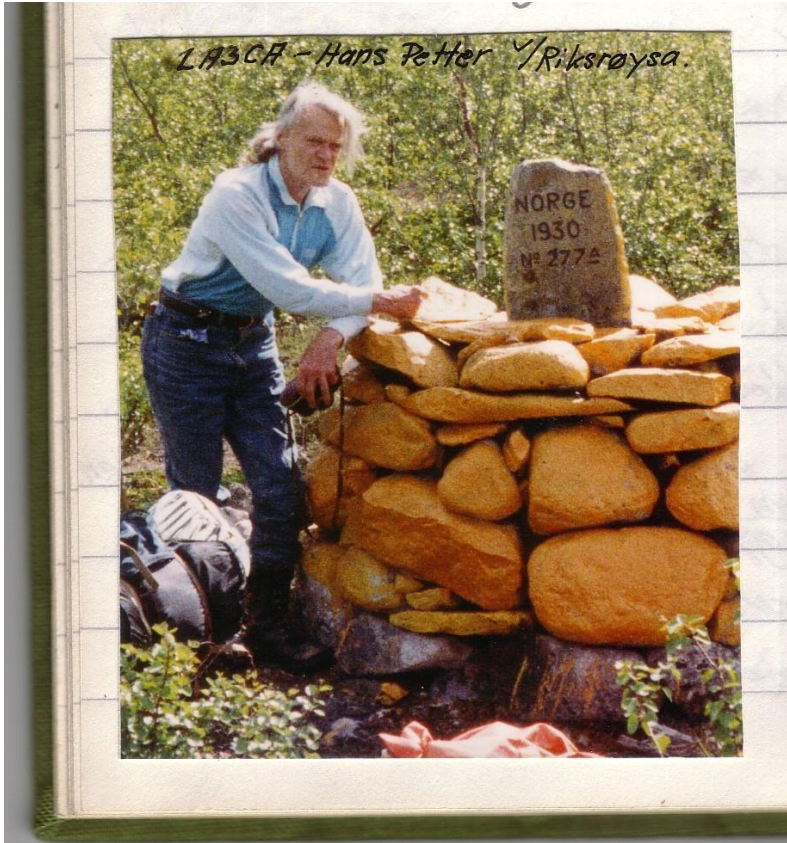

Hans Petter Faye Thilesen 1990. Foto Per Ole Myhre.

Selv om vi ikke tok turen til Torneträsk igjen, ble det mange turer i skogene rundt Hurdalen og øst for Årnes. I 1991 kjøpte jeg og en Mizuho MX 14 S, som er en liten HF transceiver for 14 MHz. Den ble ofte med i ryggsekken på turer. Til transceiveren ble det også benyttet en krysskoblet dipol antenne.

Hans Petter gjør opp ild i området hvor vi lette etter "Kari". Foto. Per Ole Myhre 1990

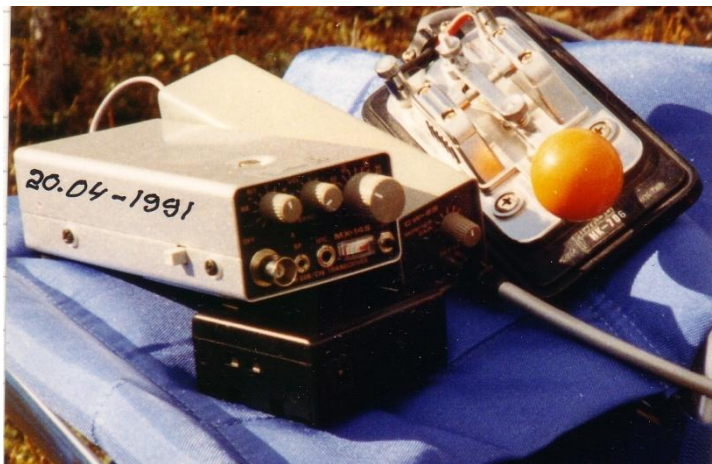
Hans Petter ved Riksroyss 277A som er like ved området hvor stasjonen "Kari" ble opprettet. Foto: Per Ole Myhre 1990.

LA5EAA Per Ole Myhre høsten 1991 På skogstur med hunden Mica og radioutstyr. Foto: Hans Petter Faye Thilesen 1991.

LA3CA Hans Petter Faye Thiesen høsten 1991. Foto: Per Ole Myhre

Radiotransceiveren Mizuho MX14S. En hyppig turkamerat. Foto: Per Ole Myhre 1991.

Bakgrunnen for opprettelsen av etterretningsstasjonen "Kari".

Utpå våren 1943 besluttet etterretningskontoret ved den norske overkommandoen i London, FO II, at XU skulle utvide sitt etterretningsnett til også å omfatte den nordlige delen av landet. På denne tiden hadde riktignok SIS flere radioagenter og et omfattende kontaktnett i området mellom Vestfjorden og Altafjorden, men i motsetning til XUs arbeidsområde var SISs etterretning hovedsakelig av operativ art. Den var i første rekke rettet mot den tyske marinen og kysttrafikken, og hadde til formål å skaffe britiske myndigheter de opplysninger de trengte for å rette effektive angrep mot tyske krigs- og transportskip i nordnorske farvann.

Det var derfor behovet for en mer omfattende informasjon om de landbaserte militære styrkene og deres anlegg som lå bak FO IIs beslutning om at XU skulle arbeide også i Nord-Norge. Dessuten mente den norske etterretningsledelsen i London at SIS, som bare til en viss grad hadde kontakt over til Sverige, ikke godt nok utnyttet de mulighetene faste forbindelser over grensen ville gi. Sannsynligvis hadde også et bedret forhold til enkelte svenske organer innvirkning på planene om organiseringen i Nord-Norge.

Den etterretningsvirksomheten som var drevet ved militærattasjekontoret, bortsett fra forhør av norske flyktninger, bl. a. i forbindelse med organiseringen av RMOs grupper og senere i samarbeid med SIS, hadde vært illegal og dermed ukjent for svenskene. XUs tilknytning til militærattasjekontoret og deres aktivitet på svensk jord var derimot, i hvert fall for den del av virksomheten som gjaldt Nord-Norge, godkjent av det svenske etterretningsvesenet mot kopier av de etterretningsrapportene som hadde interesse for dem. Uten en slik overenskomst hadde det heller ikke vært mulig å organisere noe etterretningsnett i Nord-Norge fra Sverige, da hele Norrbotten län var et avsperrret område der ingen utlendinger hadde adgang. Det er sannsynlig at det svenske etterretningsvesenet inngikk denne avtalen uten offisiell godkjenning. Den svenske regjeringen var nemlig på dette tidspunktet av krigen meget nøye med å oppfylle de forpliktelser Sverige hadde som nøytral stat.

I Troms fylke begynte organiseringen av XUs nett i månedsskiftet august- september 1943. Ola Solberg, som tidligere hadde rømt til Sverige etter at gruppen han tilhørte ble rullet opp i desember 1942, og Karl O. Kristoffersen fra Målselv, ble sendt nordover til Kiruna i følge med en svensk etterretningsoffiser. Fra Kiruna fortsatte de to nordmennene alene til Skogstad i Øverbygd der de oppholdt seg i ca. fire uker og samlet opplysninger om de tyske styrkene. Da Solberg og Kristoffersen krysset grensa i september, var deres oppdrag i tillegg til å skaffe MI II informasjon om de tyske styrkene i indre Troms, å foreta rekognoseringer i grenseområdet for å finne et brukbart sted for ei hytte. Den skulle være et tilknytningspunkt mellom distriktet og Stockholm. På grunn av de store avstandene i det ubebygde grenseområdet hadde kurérene behov for et sikkert sted like over på den svenske siden hvor de kunne overlevere etterretningsrapportene til personer fra MI II. Dermed ville de slippe unødvendig slit på svensk område. De hadde jo allerede tilbakelagt flere mil i vanskelig og ubebodd terreng på norsk side før de nådde svenskegrensen. Fram til dette tidspunkt hadde oppbyggingen av XU's organisasjon i Nord-Norge vært et rent norsk tiltak, men i forbindelse med byggingen og driften av grensestasjonen kom også SIS med i bildet.

Med økonomisk støtte fra SIS og med tillatelse fra den svenske etterretningstjenesten ble det i løpet av september bygd ei hytte like innenfor den svenske riksgrensen ved fjellet Kaivare (Gáivárri) mellom Torneträsk og Leinavann. Stasjonen fikk navnet "Kari" og ble administrert av Nord-Norges avdeling i MI II under ledelse av Brynjulf Ottar, og ble i den første tiden bemannet av en telegrafist og 3 – 4 kurérer.

"Kari"s beliggenhet i de øde traktene kloss opp til riksgrensen gjorde det mulig for MI II i samarbeid med SIS å plassere en radiosender på stasjonen. Svenske myndigheter, som høyst sannsynlig ikke ville godkjent dette, ble ledet til å tro at radiosenderen lå på den norske siden av grensen. Den fåtallige svenske befolkningen i området ble fortalt at "Kari" var en svensk grensepost med leide nordmenn i svensk tjeneste. Den første radiotelegrafisten, Hans Petter Faye-Thilesen, og hans radioutstyr ble droppet i fallskjerm fra et britisk fly i nærheten av "Kari" den 17 oktober 1943. På grunn av en feil i motoraggregatet som skulle skaffe strøm til senderen måtte en vindmøllelader hentes fra Stockholm. Det tok en del tid, slik at "Brynhild", som var stasjonens kodenavn, først fikk kontakt med hovedkvarteret i England 6 desember 1943.

Opprettelsen av "Brynhild" hadde to formål. For det første skulle radiostasjonen virke som reléstasjon mellom SIS-senderne i Finnmark og hovedkvarteret i London. For det andre var

dens oppgave å sørge for at viktige XU- meldinger ble sendt direkte til Storbritannia. Opprettelsen av radiostasjonen førte derfor til en effektivisering av XU's arbeid i Troms fordi meldinger det hastet med, slapp å følge den tidkrevende kurerruten til Stockholm. På denne måten gikk viktige meldinger om Tirpitz til "Kari".

Med SIS-gruppene langs skipsleia og XU-gruppene i innlandet samt i Harstad, Tromsø og Alta, hadde området mellom Vestfjorden og Altafjorden i begynnelsen av 1944 en meget god etterretningsmessig dekning. Trolig var det få deler av Nord- Norge der de tyske hær-, fly- og flåtestyrkene var bedre overvåket enn her. Men så var det også i dette området at det viktigste objektet for den norsk- britiske etterretningstjenesten i Norge, slagskipet Tirpitz befant seg.

Hans Sætre, LA9LT har foretatt en del research rundt disse begivenhetene og fant bekreftelsen på fallskjermdroppet i den britiske boken Agents by moonlight, gjengitt under.

Fra Boken Agents by moonlight – Freddy Clark – The Secret History of RAF Tempsford During World War II. October 1943 Side 196.

Two remarkable operations took place on the 16/17 th when F/Lt Perrins, of 138 Squadron, took-off from Kinloss at 19.08 hours and made for the Shetlands. Reaching them at 20.12, he made for Ros Lake in Norway and from here to Torne Lake (which appears to be in Sweden) from which three DR runs were made to the target BRUNHILD. On the third run the reception lights flashing `K` were seen through a momentary break in the low cloud and the agent, six containers and three packages were parachuted in from 800 feet. The agent flashed `B`, a pre-arranged signal, to show he had arrived safely. Almost two hours later they were over Vega and well on their way to Kinloss where they landed at 07.35 after 12.27 hours flying. The exact location of the pinpoint was 68° 23' 30" N 19° 48' 35" E. Which is either in Sweden or very close to it!

Norsk oversettelse. Oktober 1943 Side 196.

To fremragende operasjoner fant sted den 16 til 17 oktober når F/Lt Perrins, fra 138 skvadron, tok av fra Kinloss kl. 19:08 og satte kursen for Shetland. De var der ved 20:12 tiden og satte kursen videre for Ros sjøen i Norge. Videre fløy de til Torne Träsk (som ligger i Sverige), hvor det ble foretatt tre runder over målet BRUNHILD. På den tredje runden ble lys fra mottaksgruppen sett i form av morsesignalet K sett gjennom en åpning i det lave skydekket. Agenten, 6 kontainere og tre pakker ble sluppet i fallskjerm fra en høyde på 200 meter over bakken. Agenten sendte morsetegnet B, et på forhånd avtalt signal, med lommelykten for å varsle om at han hadde landet i sikkerhet. Nesten to timer senere passerte de over Vega og landet på Kinloss 07:35 etter en flytur 12,27 timer. Den eksakte posisjonen for droppet var 68° 23' 30" N 19° 48' 35" Ø. Som enten er i Sverige eller veldig nære.

I 1990 ble Hans Petter Faye-Thilesen intervjuet av to amatørradio tidskrifter. Her forteller han hvordan han kom med i motstandsbevegelsen. Han forteller også om overfarten til England og beskriver selve fallskjerm droppet i nærheten av "Kari". Begge intervjuene er gjengitt under.

Fra amatørradiotidsskriftet QSO nr. 3 – 4 1990.

Etter artikler i Amatørradio, har en av de omtalte fått noen spørsmål fra en leser. QSO har fått tillatelse til å gjengi svaret.

LA8VCA de LA3CA
Ref: RADIO & KRIG!

Du kan vel ikke regne med at jeg (med 5 års krigstjeneste) er noe særlig lysten til å snakke / skrive om KRIGEN, du! (Jeg har tjenestegjort i både britisk, svensk og norsk uniform). Det var uhyre sjelden at latter sto på dagsorden. Jeg gikk på radioskolen i 1938/39. Jeg kjørte amatørradio (ikke så mye) frem til forbudet 39/40. (Jeg brukte signaturen LB2H, tror jeg). I studietiden bodde jeg i et hønsehus (helt sant!!) oppe i Ekebergåsen. Min beste (og den gang eneste venn og kamerat) var Ingebrigt Valderhaug, vi gikk samtidig på radioskolen (sjømannsskolen). Ingebrigt fikk ca. ½ år til sjøs, så kom krigen- og vi to slo oss sammen i den motstandskampen som måtte komme- og kom. Jeg fikk fatt i en hybel lengere oppe i åsen, (Brannfjellveien) og der satte vi i gang med å bygge sendere og mottakere. "Markedet" var FB og vi ble etter hvert litt mindre forsiktige, vi følte oss sikre (i hønsehuset om natten). Transport av materiell (RX/TX) gikk via NSB eller rutebiler! Vår mest "populære vare" var en MOPA- rig, bygget rundt to stk. 6L6 stålrør, med mulighet for dobbel effekt når vi satte. riggen på hodet i et vaskevannsfat, - vi hadde da et powersupply på ca. 400 Watt. (MOPA står for "master oscillator power amplifier") Trikset med å kjøre 6L6 rørene på hodet i et vaskevannsfat var det LA7R som gav meg like før krigen, dette muliggjorde ca. 70 – 80 Watt olp! LA7R ELSKET HØYSPENTE WATT OG GJØR DET VEL DET FREMDELES!!

Før eller siden måtte noe gå galt. Krigen ble mer intens. Overvåkingen ble effektiv og mange ble tatt av NS / Tyskerne, - det var mye forræderi. Vi hadde en sending til Ålesund. Det var min tur til å reise, - vi byttet gjerne hver annen gang. I dette tilfellet ville Ingebrigt allikevel ta turen, - han ville også hilse på familien i Ålesund. Jeg fulgte ham til jernbanestasjonen, tok meg en tur gjennom toget for å se om det var noe særlig oppbud av tyskere. Alt så bra ut. Ingebrigt slang sekken med MOPA på ryggen. Det var kanskje min feil at jeg ikke satte fra meg sekken, men beholdt den på ryggen mens jeg sjekket opp toget. Jeg så Ingebrigt aldri igjen, - han ble halshugget i 1943/44. Dette fikk jeg vite nær krigens slutt fra en av kameratene i SIS.

Hans Petter Faye (LA3CA)
November 1990

Utdrag fra tidsskriftet AMATØRRADIO Juni 1990.

Side 177 – 178.

Hans Petter Faye Thilesen, LA3CA 71 år.

Hans Petter avla eksamen som radiotelegrafist ved Oslo Sjømannsskole sommeren 1939, knapt 20 år gammel. Han var (og er) meget interessert i radioteknikk, og var stadig selv aktiv på amatørbandene med skolens stasjon LA1H / LB1H. Medlem av NRRL var han også med medlemsnr. LA-M542. Det var vanskelig å få hyre, så det ble til at han fikk seg jobb i sivilt luftvern, der han stelte med radioutstyr av forskjellige slag. Etter at tyskerne hadde besatt Norge, fikk han og *Ingebrigt Valderhaug, venn og klassekamerat fra sjømannsskolen, i oppdrag å bygge radiostasjoner for forskjellige motstandsgrupper, inkludert en som tilhørte Norges Kommunistiske Parti (NKP). Et slagsmål med en Nazi-ungdom førte til at han ble satt inn på Møllergt. 19. Han ble imidlertid sluppet ut etter et "Führerbefehl" om amnesti for "ungdomsforbrytere". Han fikk straks beskjed om å dra til Sverige p.g.a. sin befatning med bygging av radiostasjoner.

En natt sitter han i bomberommet på en Mosquito på vei til England. Døren til bomberommet er utett, så han må stadig be piloten om å "pumpe" den på plass. Under seg ser han sporlysgranater- det er tyskerne som forsøker å skyte dem ned.

Vel fremme i England blir han tatt inn på mottakingscenteret "patriotic School". Her blir han i over en måned mens undersøkelsene pågår. De har tydeligvis problemer med at han har vært med på å bygge radiostasjoner for NKP, mens LA3CA mener at det ikke kan bety noe hvilke motstandsgrupper de bygde for, bare de bekjempet tyskerne. Til slutt blir han akseptert og innrullert i British Army, nærmere bestemt i Royal Electrical and Mechanical Engineers, senere Royal Signals. Han liker seg bra. Mye radiotrening, bl. a. med settene 19, 22 og 47, som mange av leserne sikkert husker fra det norske forsvaret etter krigen.

Så kaster SIS sine øyne på LA3CA, og 17 oktober 1943 hopper han ut over indre Troms. LA3CA bruker ikke betegnelsen SIS, han spør litt kryptisk om jeg har hørt om John Turner. Han mener nemlig at han fortsatt er bundet av det taushetsløfte han en gang ga. I 1947 skrev han imidlertid en skildring av selve fallskjermutspranget, og den har vi fått tillatelse til å offentliggjøre i "Amatørradio".

BEAR/"BJØRN" (INTERMESSO)

Det er høst, oktober og nittentreogførti. En Lancaster- eller var det en Hampden, jeg husker ikke helt klart- i allefall et britisk 4 motors langdistanse bombefly, og vi var noe øst for Kistefjell. Forsinket 15 minutter i forhold til POINT OF NO RETURN.

Jeg sitter på skjermen min bak i lasterommet med intercommen på hodet, venter. 10 containere ligger også klar i lasterommet lengre bak. Det er snøtykke, og jeg går ut fra at snøen skjuler dropstedet, kode BJØRN. Ingen signaler hittil. Den svake duren i hodesettet endrer høyde og jeg lytter ivrig. "Pilot to crew: ETA dropping zone BEAR+25 minutes. We are getting short of time. Pilot to navigator: Give me best course direct return. Be quick will you. Pilot to BEAR: Sorry old chap, no reception party visible. Believe we are within 15 miles of zone. Do you care to try or will you return with us?" Jeg sier "no return". "Pilot to John: Clear wellcover. Prepare for action stations. Pilot to navigator: Reciproce bearing. Hurry. Pilot to BEAR: We are at 1500 feet, wind North West, half gale. Temperature minus 7 on your funny scale, action stations within less than two minutes, containers to go in two sticks with you in the middle. Dont worry I shall see you clear before letting go the second stick, best of luck. Pilot to John: Give BEAR a good shake from all of us. Action Stations!" Jeg kobler ut intercommen. John smiler og sjekker stroppen min igjen, jeg tar det rolig. Han roper inn i øret mitt: "Have a good time". Jeg sitter på brønnkanten. Kald vind, noen snøkorn virvles opp. Vindsuset overdøver flymotorene. Rødt lys kommer. Jeg nynner for meg selv hoppsangen: "Keep feet and knees together when you jump" som går på en velkjent Engelsk soldatsang, så kommer grønt lys og en fast, vennlig hånd på skulderen gir meg det siste signal. "Cherio", skriker John og jeg hopper. Noen sekunder etter forsvinner vindsuset og flymotorene blir svake. Jeg opplever en følelse av uendelig fred da skjermen åpner seg, nesten uten rykk. Jeg ser ikke stort ennå, men det blåser mye, mer enn jeg har opplevet under treningshoppene på Ringway. Vidda under meg glir unna, og jeg skimter skjermen over meg som flattrykkes på vindsiden. Nordvest hadde piloten sagt, han var kanadier eller noe sånt etter dialekten å dømme. Grei kar. Jeg tar meg sammen. Skulle ha vært nede nå. Fremdeles god høyde. Jeg må ha fått gale tall. Ser ut som det fremdeles er 4 – 500 meter til bakken. Kanskje vinden tar meg utover en dal. Jeg griper bedre om skjermesnoren og prøver å snu meg bakover. Jo, landet synes lavere der. På venstre hånd ser jeg Kistefjells karakteristiske profil. Store åpne vann som mørke tepper på den vite sneen. Lett å orientere seg nå. Men vi hadde ikke regnet med sne på bakken i London, det er jo bare begynnelsen av oktober. Jeg er nok langt fra dropstedet. Nå nærmer bakken seg raskt. Jeg har ansiktet mot vinden og greier ikke å endre på dette forholdet. Vinden er for sterk. Jeg lander på hoften mot stein og sneskavler, stikkende smerter i det jeg blir slept bortover

bakken. Utløseren virker omgående og skjermen flakser av gårde og forsvinner. Jeg finner vel den før tyskerne, tenker jeg, og legger meg på maven på sneen med pannen ned i sneen. Det er deilig å ligge slik, bare litt til. Så husker jeg hva jeg må gjøre. Jeg får frem lommelykten fra brystlommen og blinker morsetegnet B i retning hvor flyet befinner seg. Jeg stopper etter 25 blink. Jeg prøver å stå på beina, det går, men smerten i hoften er stor.

Jeg har en lommelerke med søt te forsterket med rom i hoftelommen. Jøss, den er nesten flat fra sammenstøtet ved landingen. Den har nok reddet lårhalsen min, tenker jeg. Får til slutt opp korken. Finner en sjokolade i brystlommen. Jeg vet at det er cadbury, men den er pakket i umerket papir, ingen navn eller tekst. Med sjokolade og rom i munnen sjekker jeg resten av utstyret. Kompass, klokka ok, pistolen klargjort, lommelykt og kart i venstre brystlomme, kniven på låret. Under uniformen har jeg sivile sportsklær, best å skifte så snart jeg er ferdig med containerne. Jeg slet i to dager før alle containere var funnet og gravet ned sammen med skjermene. På kvelden tredje dagen fant jeg spor som førte meg til motakelseskomiteen, to hyggelige gubber fra traktene rundt Frihetsli.

Det som følger, bygger på bøkene "Pass godt på Tirpitz" og "Etterretningstjenesten i Norge 1940 – 45":

LA3CA er på veg til etterretningsstasjonen "KARI", en gamme på ca. 15 m² på svensk side av grensen mellom Torneträsk og Leinavannet. Gammen er bygd med tillatelse av svenskene, og er et samarbeidsprosjekt mellom XU og SIS. Det svenskene ikke vet, er at SIS- stasjonen BRUNHILD, som LA3CA har med seg, blir plassert i gammen! Stasjonen er tenkt å fungere som transittstasjon mellom Central og SIS/XU- stasjoner i Nord- Norge. Stasjonen blir drevet av LA3CA sammen med LA3UA Asbjørn Ellingsen til mars 1944, da andre overtar. Hvilke oppdrag han hadde senere kjenner jeg ikke til, men jeg forstår det slik at han kom tilbake til England.

*Valderhaug drev SIS- stasjonen GAMMA i Bergen fra september 1941 sammen med Billy Forthun. De fikk etterretningsstoff fra Stein organisasjonen, og da den ble sprengt, ble Valderhaug arrestert. Forthun kom seg unna, men omkom ved forlis på vei til England. Valderhaug ble våren 1942 sendt til Tyskland, der han ble henrettet 28 juni 1943.

I intervjuet i Amatørradio juni 1990 beskriver Hans Petter Faye- Thilesen at han ble droppet fra en "Hampden" eller "Lancaster". Over "Hampden" og under "Lancaster". Det er mest sannsynlig at droppet ble foretatt fra en "Lancaster". Foto: beehivehockey.com

Fotografier fra "KARI"

Rett før Hans Petter ble syk og senere døde, overlot han til undertegnede en rekke fotografier i sort hvitt som er tatt ved stasjonen "Kari". Fotografiene er mest sannsynlig tatt vinteren 1943-44. Her er også tatt med en del fotografier fra tiden 1990 – 94.

Fotografiet viser taket av stasjonen "Kari". I bakgrunnen fjellet Ribasvárri. Fjellet blir kalt "Elefantnakken" av den svenske befolkningen. Fotografiet viser også vindgeneratoren som ble hentet i Stockholm. Den er av merket

Tudor, som synes på halen. Fotografiet er tatt sydover. Foto: Hans Petter Faye- Thilesen 1943 – 44. Dette fotografiet var også et viktig bidrag til at vi fant restene av stasjonen i 1994.

Fotografiet viser restene etter stasjonen "Kari". I bakgrunnen fjellet Ribasvarri som også er vist på det foregående fotografiet Fra 1943 – 44. Foto: Per Ole Myhre 1994.

Fotografiet viser taket av stasjonen "Kari" sett østfra. Det viser vindgeneratoren og antennesystemet. I bakgrunnen kan skimtes et telt som sannsynligvis ble benyttet til oppbevaring. Fotografiet viser også vindgeneratoren og en rammeantenne. Foto: Hans Petter Faye-Thilesen 1943 – 44.

Fotografiet viser 600 Ohms transmisjonslinje og en del av dipolantennen. Bua til høyre for transmisjonslinjen er WC. Foto: Hans Petter Faye-Thilesen 1943 – 44.

Fotografiet viser WC, en av antennemastene og 600 Ohms transmisjonslinje og en av antennemastene
Foto: Hans Petter Faye-Thilesen 1943 – 44.

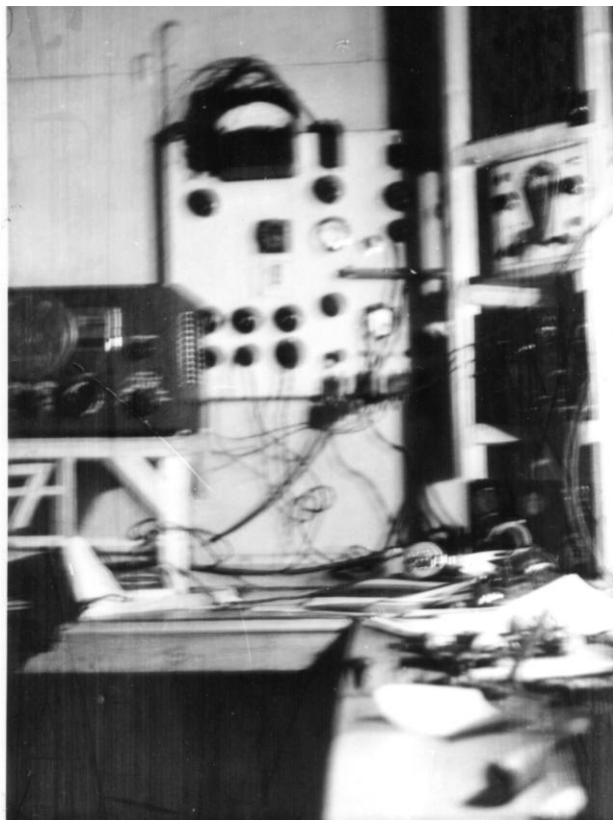
Fotografiet viser aggregatbua og deler av 600 Ohms transmisjonslinje. Foto: Hans Petter Faye-Thilesen
1943 – 44.

Kari sett fra syd- vest. Foto: Hans Petter Faye-Thilesen 1943 – 44.

Kari sett fra vest. Foto: Hans Petter Faye-Thilesen 1943 – 44.

Fotografiet viser interiør fra stasjonen Kari. Til venstre i bildet er det gjenkjent en mottaker type Hallicrafters SX 23, oppå hyllen med H7 merket. Dette var en av de bedre mottakere fra denne tiden. Mottakeren er beskrevet i brosjyren under (hentet fra internett). Det øvrige utstyret er ikke gjenkjent, bortsett fra hodetelefoner og telegrafinøkkel.

HALLICRAFTERS COMMUNICATIONS EQUIPMENT

"The SKYRIDER 23 Has Everything"

THE SX-23 is a truly fine example of outstanding engineering design, offering for the first time compensated frequency stability, eliminating drift. The main feature of the new bandspread system is its reset accuracy. There is no bandset dial to fuss with. The same station always comes in at the same place on the dial. The band indicator harmonizes with the S-DB meter, and is direct reading. Tubes—3-6SK7, 1-6SA7, 2-6SJ7, 1-6SQ7, 1-6B8, 1-6H6, 1-6F6G, 1-80. Controls, RF gain, pitch control, tone control, selectivity switch, A.N.L. switch, band switch, send-receive switch, audio gain, crystal phasing control, main tuning control and phone jack. Cabinet size—19" long, 9 $\frac{1}{4}$ " high, 12 $\frac{1}{2}$ " deep. For operation from 110 volt 50-60 cycle AC. For 110 volt AC operation from 6 volts DC use No. 301 Electronic Converter.

FEATURES

8 bandswitch positions. Bands 1-2-3-4 cover 545 kc. to 44 mc. continuously. Bands 5-6-7-8 are pre-set bandspread for the amateur 10, 20, 40 and 80 meter bands. ● Six-step variable selectivity. ● Improved noise limiter circuit. ● Frequency stability, both from temperature-humidity effects and from line voltage variations. ● "Venetian Blind" dial, Band indicator and S-DB meter. ● Completely shielded crystal circuit and phasing control—permeability tuned coil—with separate shield compartment for crystal.

The SKYRIDER 23 (Model SX23)—Complete with tubes and crystal. Shipping weight 56 lbs. .... \$11550 (SKYNU)

The SKYRIDER 23 (Model SX23)—Complete with tubes, crystal, 10" PM 23 Speaker \$12750

Extra for Univ. 110-250 volts, 25-60 cycles..... \$500

Foto av Hans Petter Faye-Thilesen om bord i skipet Filefjell.
Fotografiet er sannsynligvis fra 1937. Fotograf ukjent.

Hans Petter Faye-Thilesen i kapteinsuniform 1950. Fotograf ukjent.

Ved riksrøysa 1990 ikke langt fra Kari. Vi visste ikke hvor nære vi var allerede da. Foto: Per Ole Myhre 1990.

LA9HDA Hjørdis holder fram noe som kan ha vært en del av pipa på Kari. Foto: Per Ole Myhre 1994.

LA9HDA Hjørdis leter blant restene med metalldetektor. Hundene Micha og Ringo følger med. Foto: Per Ole Myhre 1994.

Rester etter Kari. Foto: Per Ole Myhre 1994.

Rester etter Kari. Foto: Per Ole Myhre 1994.

Rester etter Kari. Noe som kan ha vært en krakk. Foto: Per Ole Myhre 1994.

Rester etter Kari. Foto: Per Ole Myhre 1994.

LA9HDA Hjørdis med hundene Micha og Ringo i nærheten av Kari.
Foto: Per Ole Myhre 1994.

Teltbasen i 1990. Deler av dipolantennen vi benyttet kan sees over teltet.
Foto: Per Ole Myhre 1990.

Radiostasjonen oppmontert i teltet 1990. Her kan sees antennetuner fra MFJ, Koaksialkabel, transceiveren Yaesu FT 77S med 10 Watt utgangseffekt, mikrofon og telegrafnøkkel.

Fra Kattewuoma 1943 – 44. Foto: Hans Petter Faye-Thilesen.

Fra Kattewuoma 1943 – 44. Bygningen til venstre ble benyttet av Norske kurerer under krigen. Bygningen til høyre er handelsstasjonen. Foto: Hans Petter Faye-Thilesen.

Ved samme bygning i 1990. Fra venstre Owe Niia, i midten sønnen til han Som drev handelsstasjonen under krigen og til høyre Hans Petter. Den Overbygde kjellernedgangen som synes i fotografiet over, synes også til Høyre i dette fotografiet. Foto: Per Ole Myhre 1990.

Funn ved basen Kari.

Fra venstre, taurester, sjakkell og en ring av isolerende materiale. Ringen kan ha vært benyttet til antenneanlegget. Foto: Per Ole Myhre 1994.

Hermetikkbokser, rester etter to 90 Volt anodebatterier og medisinflasker.

LA5EAA Per Ole Myhre ved riksøys 277A i 1994. Foto: Hjørdis Angell Myhre

